

Miljödepartementet
Dnr M2019/002246/Nm

Yttrande över vattenförvaltningsutredningens betänkande En utvecklad vattenförvaltning (SOU 2019:66), Dnr 00083/2020

Synpunkter från Helsingborgs stad

Helsingborgs stad är övervägande positiv till utredningens förslag om en utvecklad vattenförvaltning. Utifrån att svensk vattenförvaltning behöver öka takten och genomföra mer konkreta åtgärder, anser staden att en förändring är nödvändig.

Vi instämmer i utredningen slutsats att det finns en otydlighet i hur vattenförvaltningsarbetet är organiserat idag, då ansvar och mandat ej hänger samman. En förändring av organisationen kan medföra ett effektivare vattenförvaltningsarbete och en möjlighet att öka takten på åtgärdsarbetet. Nuvarande organisation med självständiga regionala vattenmyndigheter som ska besluta om åtgärder för andra myndigheter stämmer inte överens med organiseringen av statliga förvaltningar.

Vattenmyndigheterna har inte kunnat finansiera de åtgärder som beslutats i åtgärdsprogrammen. Detta har sammantaget inneburit en oklar organisation med ett otydligt mandat. Vattenmyndigheterna har även varit underfinansierade i förhållande till sin uppgift.

Att arbeta avrinningsområdesvis med vattenfrågor är idag en självklarhet för Helsingborgs stad då vatten inte följer de administrativa gränser som samhället har satt upp. För Skånes och Helsingborgs del har arbetet inom vattenråden varit väldigt effektivt. Vi har härigenom, och på egen hand, arbetat mycket med åtgärder som begränsar transporten av näringsämnen vilket även har haft följd effekter bland annat i form av en ökad biologisk mångfald och utjämning av flöden.

Föreslagen förändring i miljöbalken kommer att stärka arbetet med vattenförvaltning och genom att lyfta beslut inom vattenförvaltningsarbetet till regering och riksdag, respektive en nationell nämnd, bör det bli ökad tyngd och ökad takt i fortsatt arbete. Det är dock viktigt att beslut om miljö kvalitetsnormer, förvaltningsplaner, åtgärdsprogram, operativa planer och finansiering av åtgärder är långsiktigt hållbara med utgångspunkt från faktiskt behov så att vi får en kontinuitet över politiska val.

Länsstyrelsen och kommunen ska ta fram en operativ plan för avrinningsområdena. Om miljö kvalitetsnormerna inte kan uppfyllas ska även delåtgärdsplaner tas fram. Detta känns som en omväg eftersom åtgärder för att uppnå miljö kvalitetsnormerna redan borde finnas med i den operativa planen. Vi finner det tveksamt att länsstyrelserna även ska vara med och bedöma den operativa planens effekter då de själva varit med och tagit fram den.

Enligt utredningen ska sedan Havs- och vattenmyndigheten utvärdera de operativa planerna på ett nationellt plan. Planen ska därefter beslutas av Regeringen. Vi anser att det är av största

vikt att denna process inte blir för omständlig. Det gäller att hitta en process som är så effektiv som möjligt. Det är viktigt att de mest kostnadseffektiva åtgärderna kommer till stånd oavsett bransch och att de operativa planerna vilar på en naturvetenskaplig grund.

Även vattenrådets roll inom avrinningsområdena behöver utvecklas. I Skåne är arbetet i vattenråden långt framskridet, vilket till stor del beror på att många intressenter deltar och tillsammans skapar en samsyn kring vilka behov som finns i det aktuella avrinningsområdet. I de vattenråd som berör Helsingborgs stad är till exempel kommuner, industrier, dikningsföretag och flera intresseföreningar medlemmar.

En förstärkt finansiering av vattenförvaltningsarbetet är ett måste för att de uppsatta målen ska kunna nås. Staden är dock osäker på om en ökning av det generella statsbidraget är rätt väg att gå, då det finns risk att dessa medel kommer att läggas på annan kommunal verksamhet och därmed ej främjar ett utökat vattenförvaltningsarbete. Ett riktat bidrag medför visserligen mer administration men säkerställer att bidraget används till vattenförvaltning.

Det behövs ytterligare medel för både fysiskt åtgärdsarbete och för att förstärka samverkan och samordning. De skånska vattenråden är effektiva forum för kommunerna att samarbeta avrinningsområdesvis med varandra och med andra intressenter. Vattenråden kan söka bidrag från vattenmyndigheterna för arbete med samverkan, men detta bidrag har successivt minskat sedan det infördes. Många vattenråd i Sverige bygger på ideella krafter och har ibland svårt att starta upp arbete med fysiska åtgärder. För att kunna arbeta med vattenvårdsåtgärder krävs oftast att det finns en anställd som kan samordna arbetet och administrera ansökningar om stöd, men många vattenråd har inte tillräcklig finansiering för att kunna ha en så-dan tjänst.

Arbetet med åtgärdssamordnare i 20 pilotområden med bidrag från Havs- och vattenmyndigheten är ett steg på vägen, men detta behöver utvecklas så att det finns åtminstone en åtgärdssamordnare för varje avrinningsområde, och i flera fall även för delavrinningsområden.

Helsingborg den 6 april 2020

Peter Danielsson
Ordförande